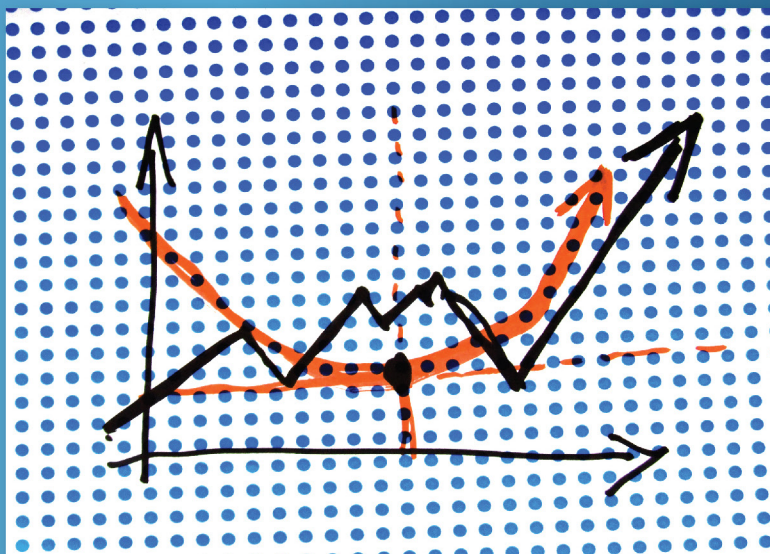

УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ – ШТИП
ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ

ISSN 1857-7628

ГОДИШЕН ЗБОРНИК 2009 YEARBOOK

ГОДИНА 1

VOLUME 1

GOCE DELCEV UNIVERSITY – STIP
FACULTY OF ECONOMICS

УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ” – ШТИП
ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ

ГОДИШЕН ЗБОРНИК
2009
YEARBOOK

ГОДИНА 1

VOLUME I

UNIVERSITY “GOCE DELCEV” – STIP
FACULTY OF ECONOMICS

**ГОДИШЕН ЗБОРНИК
ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ
YEARBOOK
FACULTY OF ECONOMICS**

За издавачот:
Проф д-р Ристо Фотов

Издавачки совет

Проф. д-р Саша Митрев
Проф. д-р Ристо Фотов
Доц. д-р Круме Николовски
Проф. д-р Трајче Мицески
Проф. д-р Милан Илиески
Асист. м-р Борјан Ѓоргиев
Асист. м-р Стеван Габер

Editorial board

Prof. Saša Mitrev, Ph.D
Prof. Risto Fotov, Ph.D
Ass. Prof. Krume Nikolovski Ph.D
Prof. Trajce Miceski Ph.D
Prof. Milan Ilieski, Ph.D
Assist. Borjan Gorgiev, MSc
Assist. Stevan Gaber, MSc

Редакциски одбор

Проф. д-р Ристо Фотов
Доц. д-р Круме Николовски
Проф. д-р Трајче Мицески
Проф. д-р Милан Илиески

Editorial staff

Prof. Risto Fotov, Ph.D
Ass. Prof. Krume Nikolovski Ph.D
Prof. Trajce Miceski Ph.D
Prof. Milan Ilieski, Ph.D

Главен и одговорен уредник

Проф. д-р Трајче Мицески

Managing & Editor in chief

Prof. Trajce Miceski Ph.D

Јазично уредување

Даница Гаврилоска-Атанасовска
(македонски јазик)

Language editor

Danica Gavrilovska-Atanasovska
(Macedonian)

Техничко уредување

Славе Димитров

Technical editor

Slave Dimitrov

Печати

Печатница „2-ри Август“ - Штип
Тираж - 300 примероци

Printing

„Vtori Avgust“ - Stip
Printing No 300

Редакција и администрација

Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип
Економски факултет
ул. „Крсте Мисирков“ бб
п. фах 201, 2000 Штип
Р. Македонија

Address of the editorial office

Goce Delceva University – Stip
Faculty of Economics
Krste Misirkov b.b.,
PO box 201, 2000 Stip,
R. of Macedonia

СОДРЖИНА
CONTENT

Д-р Ристо Фотов	
Одржлив развој - императив на современиот свет	7
Д-р Ристо Фотов	
Анатомија на финансиската и економската криза во светот	18
Проф. д-р Трајче Мицески	
Очекуваното траење на животот во европските земји и нивната корелативна зависност со бруто-домашниот производ по жител	25
Проф. д-р Трајче Мицески	
Менаџмент филозофија на совршенство - лидерство со љубов	34
Проф. д-р Димитар Ефтимоски	
Видови претприемништво	44
Доц. д-р Круме Николоски	
Менаџмент на здравствено-информациски системи - од податоци, преку информации до знаење	52
Доц. д-р Круме Николоски	
Човечки ресурси во јавно-здравствениот систем - од адекватна работна сила до квалитетна здравствена заштита.....	68
Jollanda MEMAJ Assoc. Prof. Dr. Raimonda DUKA	
MPA Analysis of public expenditure on education in Albania	80
Evis Kushi, PhD 88	
Measuring asymmetric information in Albanian tourism	90
Трајко Мицески*, Петар Клетникоски**	
Заедничка аграрна политика на ЕУ	101
М-р Борјан Ѓоргиев	
Образованието и менаџментот на знаење - фактори за развој на човечките ресурси во економија базирана на знаење	109
М-р Златко Бежовски	
Матрица за е-бизнис настап на македонските компании и претприемачи	119

М-р Стеван Лазар Габер

Улогата на пактот за стабилност и раст во креирањето
на фискалната политика во Европската унија 132

Помлад асистент Марија Димитрије Гогова

Евидентни недостатоци во регулирањето на финансискиот сектор 143

К. Чабулева, Т. Мицески, Т. Јованов

Корелациона зависност меѓу живородени деца и склучени
бракови и живородени деца и разведени бракови во Р. Македонија 150

М-р Оливера Ѓоргиева-Трајковска

Електронското банкарство - поим и ризици 162

М-р Дејан Методијески

На „Долгата опашка“ во функција на туризмот 172

М-р Илија Груевски

Политиката на девизниот курс во услови на фиксен режим
при неговото формирање 179

Помлад асистент Марија Димитрије Гогова

Општите психолошки фактори на однесување на потрошувачите 195

Асистент м-р Елизабета Митрева, Љубица Стефановска, дипл.маш.инж.

Примена на методите и техниките за бездефектно
производство во проектирањето на систем на квалитет и
оптимизација на деловните процеси 202

М-р Стеван Лазар Габер

Значајноста на фискалните правила за имплементација
на стабилна фискална политика 213

М-р Љупчо Давчев

Проценка и менаџирање на државен ризик 220

Т. Јованов¹, Т. Мицески², К. Чабулева³

Корелациона зависност меѓу природниот прираст на
населението и живородени деца и починати лица во Р. Македонија 230

М-р Илија Груевски

Начини на одбрана од каматното влијание кај банките и другите
финансиски институции 241

Stojan Kocев MSc	
SIX SIGMA and CMMI APPLICATIONS and SYNERGY	253
Душан Миланов - Центар за кариера и развој, м-р Борјан Ѓорѓиев	
Стилот на донесување на одлуки како карактеристика на личноста која дава понатамошни насоки за развој на човечките ресурси	267
Љубица Стефановска, м-р Елизабета Митрева	
Проектирање на систем на мотивација - нужност во остварување на стратегијата и целите на компаниите	279
Помлад асистент Емилија Митева	
Технолошки развој на малите и средните претпријатија во PM преку програми за соработка со странски партнери	288
Помлад асистент Дарко Лазаров	
Странски директни инвестиции во Централна и Источна Европа	298
Помлад асистент Емилија Митева	
Улогата на Светска банка во светската економија	309
Марија Манева, Центар за односи со јавноста при УГД	
Маркетинг менаџмент во високообразовните институции	321
Дипл. психолог Билјана Герасимова	
Влијанието на степенот на образование, висината на личниот доход и областа на работа врз начинот на однесување при купување ...	329

Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип, Економски факултет - Штип

М-р Борјан Ѓоргиев

ОБРАЗОВАНИЕТО И МЕНАЏМЕНТОТ НА ЗНАЕЊЕ – ФАКТОРИ ЗА РАЗВОЈ НА ЧОВЕЧКИТЕ РЕСУРСИ ВО ЕКОНОМИЈА БАЗИРАНА НА ЗНАЕЊЕ

Апстракт

Глобалниот пазар и конкуренцијата во денешно време на стопанисување налагаат создавање на современи, ефективни и ефикасни економски и организациски модели и оптимизирање на секој процес во самите нив. За разлика од претходно во индустриската ера денес современите економии се базирани на експлоатација на информациите и знаењето како неограничен ресурс. Во постиндустриската ера базирана на знаење како најважни процеси се јавуваат неговото креирање, зачувување, дистрибуција и експлоатација на истото што ја определува и вистинската конкурентна предност.

Клучни зборови: *знаење, економија на знаење, човечки капитал, менаџмент на знаење, развој на човечки ресурси, образование*

Вовед

Знаењето е икона на современите економии. Живееме во време на информациска револуција каде социоекономскиот развој на едно општеството е сè позависен од креирањето на знаењето, трансферот и неговата експлоатација. Транзицијата на современите економии од економии базирани на експлоатација на материјални ресурси во економии базирани на експлоатација на информацијата и знаењето како нематеријални ресурси става акцент на вредноста на интелектуалниот капитал и интелектуалниот капацитет. На човекот се гледа како на креатор на знаење, а на знаењето како најважен ресурс за добивање на конкурентна предност, како од организациски аспект така и општествен аспект. „Знаењето се смета за основен ресурс на организациите и извор на богатство и конкурентна предност на нациите.“¹

Во контекст на економијата базирана на знаење како основен концепт се јавува „интелектуалниот работник“ или „работник на знаење“ кој како термин за прв пат бил поставен во 1959 година од страна на Peter Drucker. Интелектуалните работници се најважниот ресурс кој го имаат организациите базирани на знаење и од кои најмногу зависи организацискиот успех кој е условен како од постојана иновација

¹ The Blackwell Encyclopedic Dictionary of Management and Information Systems, 1998.

и креирање на знаење така и од соодветна експлоатација на истото. Вредноста на интелектуалниот работник претставува збирот на неговото знаење, искуство, вештини и потенцијал земајќи ја предвид и спецификата т.е. областа и побарувањето на истите на пазарот на трудот.

Поаѓајќи од човекот како носител на знаењето како најважен ресурс во економија базирана на знаење доаѓаме до образованието како најголема инвестиција во развојот на човечките ресурси во така базираната економија и последователно до менаџментот на знаење кој се концентрира на рационалната односно ефективната и ефикасната употреба на знаењето како важен нематеријален ресурс во современите производни и услужни процеси.

Знаење - социоекономски контекст

Се повеќе бизнис организации и општества се стремат кон целосна имплементација и трансформација во организации базирани на знаење или економии базирани на знаење, но многу малку од нив се стремат да го објаснат значењето на знаењето и како тоа функционира од организациски, економски и социјален аспект. Во ваков случај се доаѓа до парадокс во однос на суштината на менаџментот на знаење, економиите базирани на знаење и општествата базирани на знаење во кои токму еден од основните елементи е дистрибуцијата на знаењето. „Знаењето за знаењето е основа на менаџментот на знаење и политиката поврзана со знаењето“.²

Што е знаење е прашање што со векови човештвото и многу филозофи се обидуваат да го одговорат. Ќе се обидам да ја опишам суштината, улогата и важноста на знаењето, како и неговата употреба и беневитите од истата. Една едноставна дефиниција е „знаењето е фактите, чувствата и искуствата поседувани од индивидуа или група на луѓе“³. Знаењето произлегува од информациите, но истото е побогато и позначајно од информациите. Многу автори информациите ги идентификуваат со знаење, како резултат на дејноста на зголемување на капацитетот на знаењето поврзувајќи го со стекнувањето и меморирањето на знаењето. Доколку не се промени знаењето по примањето на информација, тогаш информацијата останува на ниво на податок, а доколку го зголеми знаењето истата добива вредност.

Гледано од организациски аспект знаењето е „know-how“ и само по себе претставува капитал што го поседуваат луѓето во самата организација. Поаѓајќи од постиндустриската ера во која живееме и значењето на

² Handbook on Knowledge Economy. David Rooney, Greg Hearn and Abraham Ninan. EE Publishing, UK 2005

³ Collins English Dictionary

човечките ресурси во економиите базирани на знаење доаѓаат до неизбежна „војна“ на пазарот на трудот за човечки капитал слично на она во историјата кога нациите војувале за територии и материјални ресурси. Денес „Основното средство на производството е мало, сиво и тежи 1,3 килограми. Тоа е човечкиот мозок“⁴.

„Знаењето е моќ“⁵ е изрека која е факт, но дали можеме да ја употребиме без дополнително образложение? Знаењето во суштина не е неопходно за креирање на моќ. Се сложувам со тоа дека моќта вклучува и знаење, но не и дека знаењето е исто што и моќта. Сама по себе моќта од аспект на знаењето претставува знаењето и способноста за негово користење.

Општествениот развој и развојот на националната економија е тесно поврзан со развојот на човечките ресурси. Постои голема разлика помеѓу општествата кои ефективно и ефикасно го експлоатираат интелектуалниот капитал и оние општества кои не успеале да го искористат и базираат својот економски развој на човечкиот капитал. Општествата исто како и бизнис организациите имаат потреба од создавање и развој на човечкиот капитал. За разлика од теоријата за апсолутните предности на Adam Smith, која се базира на количеството на расположливи природни и производствени ресурси кои ги поседува одредено општество т.е. држава и во однос на тоа апсолутната предност која една држава ја има во однос на друга во општествата и економиите базирани на знаење апсолутната предност се заснова на квалитетот и квантитетот на човечките ресурси и човечкиот капитал како најважен национален ресурс.

При создавање и транзиција во економија, општество или организација базирана на знаење се става акцент на имплементирање на информациски технологии кои ги намалуваат расходите по дистрибуцијата, зачувувањето, обработката и креирањето на информациите т.е. знаењето. При имплементацијата на информациските технологии најчеста грешка се прави кога преголема важност им се дава на информациските технологии не земајќи го предвид тоа дека – технологијата сама по себе не може да создаде средина т.е. околина базирана на знаење. Технологијата е само алатка која поддржана од соодветна стратегија, култура, норми и општествен или организациски дизајн оптимално би се искористила за остварување на целта за создавање на општество, економија или организација базирана на знаење.

Една од основните карактеристики на знаењето е тоа што се јавува како знаење кое може да се зачува и пренесе или дигитализира и знаење

⁴ Ridderstrale J., Nordstrom K., Funky Business – Talent Makes Capital Dance, “ИнфоДАР” ЕООД – Софија, Бугарија, 2003

⁵ Sir Francis Bacon (1561 - 1626), Religious Meditations, Of Heresies, 1597

кое не може да се трансферира и дигитализира и е уникатно за секој човек. Од тука произлегува и основната категоризација на знаењето на експлицитно и тактичко т.е. материјално и нематеријално.

Знаењето во организацијата може да се разгледува од аспект на два појавни облика и тоа⁶:

1. материјален облик (explicit знаење) – планови, проекти патенти, лиценци, бази на податоци, пресметковни програми, прирачници итн.
2. нематеријален облик (tacit знаење) – знаење, идеи, визија, вештина, искуство, способност за решавање на проблеми, култура итн.

Табела 1 - Карактеристики на tacit и explicit знаењето

Tacit знаење	Explicit знаење
- не може да се научи	- може да се научи
- неартикулирано	- артикулирано (можно е да е артикулирано)
- невидливо при употреба	- невидливо при употреба
- комплексно	- комплексно
- системски елемент	- независно

Нематеријален облик на знаење (tacit знаењето) е сместено во главите на вработените и е неприкосновена сопственост на поединците, а материјалното облик на знаење (explicit знаењето) може да биде сопственост на претпријатието. Значи, претпријатието располага со tacit знаењето, само додека неговите сопственици или вработените се во тоа претпријатие. Затоа, целта на секое претпријатие е да го конвертира tacit знаењето во explicit знаење, коешто станува неотуѓиво за претпријатието.

Знаењето е продуктивно, само доколку се користи со цел на создавање на додатна вредност⁷.

Менаџмент на знаење – фактор за развој на човечките ресурси

Менаџментот на знаење е базиран на идејата дека најважниот ресурс на една организација е знаењето кое го поседуваат нејзините работници. Оттука и организациските перформанси се мерат врз база на тоа колку ефективно и ефикасно работниците можат да креираат знаење, да го споделат истото во рамките на организацијата и најважно од сè колку ќе го искористат истото за постигнување на организациските цели.

⁶ Winter, S. : Knowledge and competence as a strategic asset, The competitive Challenge, D.Teece, Ballinger, Cambridge, 1987

⁷ Andriessen, D., Making sense of intellectual capital: designing a method for the valuation of intangibles, Elsevier Butterworth-Heinemann, Burlington, USA, 2004,

Менаџментот на знаење е искористување на целокупното знаење на човечките ресурси во една организација за постигање на организациските цели.

Менаџментот на знаењето не е апсолутно детерминистички и предвидлив процес. Станува збор за управување со нелинеарни и тешко предвидливи процеси кои имаат скриена логика на функционирање. Заради тоа менаџментот на знаењето бара менаџери кои добро ја познаваат логиката на материјалниот облик на знаење (explicit знаењето), а истовремено и на нематеријалниот облик на знаење (tacit знаењето). Таквите менаџери треба постојано да учат, постојано да собираат нови информации, нови знаења, нови современи искуства и сите тие перформанси да ги трансформираат во знаења на знаења.

Ако порано капиталот и природните ресурси се сметаа како најважни фактори за конкурентна предност, денес се помалку важни во споредба со знаењето, вештините и културата која организациите ја имаат и која им овозможува користење на знаењето и талентот на нивните работници претворајќи го во приход на самата организација. Ова тврдење можеме да го докажеме преку индикаторите на годишниот приход и капитализација на компании од различни сегменти и базирани на искористување на различни ресурси (Табела 2).

Табела 2 - Продажби и пазарна вредност на компании од различни индустрии, септември 2001 г., во УСД (\$) милијарди⁸

Природни ресурси	Годишен доход	Капитализација
Placer Dom Gold	1.3	3.5
USX-US Steel	6.9	1.7
Alcoa Aluminum	24.4	35.1
Inco (nickel)	2.5	3.1
Phelps Dodge (copper)	4.5	3.3
Georgia Pacific (paper)	26.7	9.9
Weyerhaeuser (forest products)	16.0	12.1
Вкупно	82.3	68.7
Нафта	Годишен доход	Капитализација
Ashland	8.3	2.8

⁸ The Value Line Investment Survey, September 2001

British Petroleum	164.0	199.0
Chevron	45.4	62.4
Conoco	40.4	18.6
Exxon Mobil	200.0	310.0
Phillips Petroleum	19.3	15.9
Sunoco	14.0	3.2
Вкупно	491.4	611.9
Софтвер и Интернет	Годишен доход	Капитализација
Adobe	1.4	8.3
Intuit	1.26	7.5
Microsoft	25.3	326.0
Oracle	10.9	82.0
Siebel	2.3	11.0
VeriSign	.985	8.9
Yahoo	.715	7.7
Вкупно	42.86	451.4

Индикаторите во табела 2 покажуваат дека финансиските пазари им даваат многу поголема вредност на компаниите кои како основен ресурс ја користат технологијата и знаењето. Оттука произлегува и важноста за менаџирањето на знаењето и развојот на човешките ресурси, како најголем капитал на компаниите и општеството во постиндустријската ера. Сето ова го подредува менаџментот на знаење во основните потреби на организациите за да останат конкурентно способни во динамичната средина во која функционираат и по која се карактеризира денешната глобална економија. Затоа успехот на организациите во 21 век се карактеризира со способноста на истите за развој на човечкиот капитал преку креирање на знаење и експлоатација на истото.

Процесот на управувањето со знаењето може да се претстави и сликовито на повеќе начини. Но поради просторот на трудот ќе ја прикажам симплифицираната форма на Probst-овиот концепт на управување со знаењето, кој се заснова на „елементите на управување со знаењето“⁹.

⁹ Probst U.A. : Wissen managen, Wie Unternehmen ihre wertvollste Ressource optimal nutzen, Frankfurt, 1998

Табела 3 - Симплифицирана содржина на елементите на менаџментот на знаење

Елементи	Симплифицирана содржина на елементите
Цели на знаењето	Формулирање на стратегиски, нормативни и оперативни цели на знаења во рамките на развојот на претпријатието, како развојот на знаења би можел да се насочи во насока на дефинирани цели.
Идентификација на знаењето	Идентификување на постоечките (непристрасна и точна прегледност на релевантните интерни и екстерни знаења, кои на недвосмислен начин придонесуваат за мисијата на организацијата) и идентификација на недостаточните знаења (по видови и обем).
Стекнување на знаење	Интеграција на екстерните носители на знаења заради јакнење на базата на организациските знаења (учење, обука, купени и разменети знаења).
Развој на недостаточните знаења	Развој на нови знаења и способности на индивидуално, тимско и организациско ниво со фокусираност на креирање на потребно знаење (усовршување, учење, тимско работење).
Делење (дистрибуција) на знаењето	Директна размена на знаењата помеѓу вработените (учење од други, трансфер на знаења) Најважно е знаењето да се направи достапно и расположливо (на право место во право време).
Употреба на знаењето	Создавање на реални можности за примена на знаењето за решавање на конкретни проблеми
Чување на знаењето	Кодификација на знаењето, односно документирање на процесите на развој и употреба на знаењето (претворање на tacit знаењето во explicit знаење со запишани процедури).
Вреднување на знаењето	Мерење на успешноста и ефектите на примена на елементите со управувањето на знаењето во однос на поставените цели на знаење.

Со комбинирање на различните средства на знаење во рамките на организацијата и анализа на соодветните елементи на управување со знаењето на менаџерите им се открива начинот преку кој е можно да се подобри управувањето со способностите на организацијата.

Образование – фактор за развој на човечките ресурси и создавање човечки капитал

Поаѓајќи од човекот и неговото знаење како највреден ресурс на едно општество или бизнис организација доаѓаме до образованието како основен фактор за развој на човечките ресурси т.е. образованието како процес во кој инвестирајќи создаваме капитал т.е. додадена вредност.

Знаењето, човечкиот капитал и образовното ниво на расположливите човечки ресурси се од огромно стратешко значење и затоа од голема важност е и создавањето на национална државна политика во однос на нивното унапредување и развој.

Во економијата базирана на знаење и општествата базирани на знаење каде образованието, учењето, креативноста и иновациите играат важна улога, реформирањето и дизајнирањето на образованието во современо и динамично образование кое ќе се приспособи на динамиката на глобалните пазари, претставува приоритет на политиката на држава која сака да биде конкурентно способна на глобалната економска сцена.

Во однос на образованието како процес преку кој се инвестира во човечкиот капитал ќе го споменам моделот на раст на Robert Lucas објавен во трудот „За механиката на економскиот развој“ во кој како основа на технолошкиот прогрес и економскиот раст го зема токму човечкиот капитал. Под човечки капитал подразбира општото ниво на вештини и знаење со кои располага поединецот, така што еден работник со човечки капитал $h(t)$ е продуктивен колку двајца работници со човечки капитал $1/2 h(t)$.¹⁰ Од ова може да заклучиме дека човечкиот капитал ја зголемува вредноста на трудот т.е. ја зголемува ефикасноста и ефективноста на поединецот. Единица труд станува попродуктивна ако нивото на човечки капитал е повисоко. Во држави на кои стратешка определба е постојаното инвестирање во образованието, а со тоа и во човечки капитал доаѓа до константно зголемување на растот на продуктивноста. Сепак при инвестирањето или подобро кажано субвенционирањето на образованието од страна на државата се јавува одредено несогласување. Од една страна се оние кои тврдат дека образованието треба да се субвенционира, бидејќи ја зголемува продуктивноста, а од друга страна се оние кои тврдат дека дури и ако образованието обезбедува позитивни екстерналии тоа нема да ги оправда целокупните ресурси инвестирани во него. Според Harvey S. Rosen “сè додека заработувачката на дипломците ја одразува нивната повисока продуктивност нема екстерналија”¹¹. Од ова доаѓаме до прашањето дали образованието е јавно или приватно добро. Образованието само по себе

¹⁰ Економски раст, основни теоретски концепти и модели. Димитар Ефтимоски, 2009 г.

¹¹ Public Finance. Harvey s. Rosen, Ted Gayer, McGraw-Hill, 2008

не ги исполнува критериумите да се класифицира како јавно добро кое е неконкурентно. Образованието го зголемува знаењето, вештините и способноста на неговите корисници со што би го подобриле квалитетот на живот. Но, иако во основа образованието е приватно добро истото обезбедува позитивни екстерналии. Основното прашање во однос на ова е дали даночните обврзници се оние кои индиректно ќе го плаќаат образованието или тоа ќе бидат директните корисници.

Заклучок

Општествениот развој и развојот на националната економија е тесно поврзан со развојот на човечките ресурси. Постои голема разлика помеѓу општествата кои ефективно и ефикасно го експлоатираат интелектуалниот капитал и оние општества кои не успеале да го искористат и базираат својот економски развој на човечкиот капитал. Општествата исто како и бизнис организациите имаат потреба од создавање и развој на човечкиот капитал.

Ако порано капиталот и природните ресурси се сметаа како најважни фактори за конкурентна предност, денес сè помалку важни во споредба со знаењето, вештините и културата која организациите ја имаат и која им овозможува користење на знаењето и талентот на нивните работници претворајќи го во приход на самата организација.

Технологијата сама по себе не може да создаде средина т.е. околина базирана на знаење. Технологијата е само алатка која поддржана од соодветна стратегија, култура, норми и општествен или организациски дизајн оптимално би се искористила за остварување на целта за создавање на општество, економија или организација базирана на знаење.

Знаењето, човечкиот капитал и образовното ниво на расположливите човечки ресурси се од огромно стратешко значење и затоа е од голема важност и создавањето на национална државна политика во однос на нивното унапредување и развој.

Користена литература

- The Blackwell Encyclopedic Dictionary of Management and Information Systems, 1998.
- Handbook on Knowledge Economy. David Rooney, Greg Hearn and Abraham Ninan. EE Publishing, UK 2005
- Ridderstrale J., Nordstrom K., Funky Business – Talent Makes Capital Dance, “ИнфоДАР” ЕООД – София, България, 2003
- Winter, S. : Knowledge and competence as a strategic asset, The competitive Challenge, D.Teece, Ballinger, Cambridge, 1987
- Andriessen, D., Making sense of intellectual capital: designing a method for the valuation of intangibles, Elsevier Butterworth-Heinemann, Burlington, USA, 2004
- The Value Line Investment Survey, September 2001
- Probst U.A. : Wissen managen, Wie Unternehmen ihre wertvollste Ressource optimal nutzen, Frankfurt, 1998
- Економски раст, основни теоретски концепти и модели. Димитар Ефтимоски, 2009 г.
- Public Finance. Harvey s. Rosen, Ted Gayer, McGraw-Hill, 2008